

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria CHIȘINĂU
(sediul Centru)
MD-2001, mun. Chișinău, str. Bulgara, 43
tel. 022-27-55-44

Высший Совет Magistraturь
Суд Кишинэу
(Офис Центру)
MD-2001, мун. Кишинэу, ул.
Болгарская, 43
тел. 022-27-55-44

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA CHIȘINĂU SEDIUL CENTRU Dosar nr. 3-1775/16 leșire Nr. _____ Expediat la: 22.03.2017 20
--

Domnului Alexandru TĂNASE,
Președintele Curții Constituționale
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

Judecătoria mun. Chișinău sed. Centru, Vă expediază alăturat la solicitarea Dvs. dosarul civil nr. 3-1775/16, intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Popovici Natalia împotriva CNAS cu privire la stabilirea indemnizației de maternitate, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale.

Anexă: Dosar civil nr. 3-1775/16 pe 67 file.

Judecătorul
mun. Chișinău, sed. Centru,

Roșca Constantin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA INTRARE NR. <u>399</u> <u>29</u> <u>03</u> 20 <u>17</u>
--

ÎNCHEIERE

13 martie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Constantin Roșca

Grefier

Zavzhat Abakarova

examinând în ședință publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Iamandii Vasile în interesele lui Popovici Natalia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sector Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, anularea deciziei, obligarea recalculării indemnizației de maternitate, încasarea sumei, precum și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

1. La 16.11.2016, avocatul Iamandii Vasile în interesele lui Popovici Natalia s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sector Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, anularea deciziei, obligarea recalculării indemnizației de maternitate, încasarea sumei, precum și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acesteia, reclamanta a indicat că, la data de 10.08.2016, reclamantei Popovici Natalia, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sector Centru, mun. Chișinău, s-a stabilit indemnizația de maternitate în mărime de 24638,58 lei.
3. Consideră că, la determinarea bazei de calcul a indemnizației de maternitate nu a fost utilizat tot venitul realizat pentru luna a șasea anul 2016, și anume nu a fost inclusă suma în mărime de 8718,42 lei, precum și nu a fost utilizat tot venitul realizat în semestrul I anul 2016, și anume suma de 3874 lei, sume care, de fapt sunt reflectate în Declarația REV-5 a persoanei asigurate – Popovici Natalia.
4. Reclamanta a mai indicat suplimentar că, suma de 8718,42 lei reprezintă venit realizat pentru perioada 01.06.2016 – 30.06.2016, perioadă inclusă în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.
5. Iar, suma de 3874 lei – reprezintă sporul pentru performanță colectivă acordat funcționarilor publici de conducere și de execuție ai Inspectoratului Fiscal Principal de Stat pentru semestrul I anul 2016.
6. Prin cererea formulată în cadrul ședinței de judecată din 13 martie 2017, de către reprezentantul reclamantei, avocatul Iamandii Vasile, s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (17) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22.07.2004 și a pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.108 din 03.02.2005.
7. În acest context, reprezentantul reclamantei consideră că, normele indicate mai sus contravin art. 47, 49, 50 din Constituția Republicii Moldova, art. 3 paragraful 1, art.4 paragrafele 2 și 4 din Convenția cu privire la protecția maternității nr. 103 din 28.06.1952,

art. 25/2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 9 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale.

8. În ședința de judecată, reclamanta Popovici Natalia nu s-a prezentat, fiind reprezentată de către avocatul Iamandii Vasile.
9. Reprezentantul pârâtei Casa Națională de Asigurări Sociale și a intervenientului accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sector Centru, mun. Chișinău, Bodnariuc Elena, în ședința de judecată, nu a obiectat în privința admiterii demersului reprezentantului reclamantei cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.
10. Analizând solicitarea formulată de către reprezentantul reclamantei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din considerentele ce urmează.
11. Potrivit art. 12¹ Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.
12. În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: “82. [j]udecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”
13. Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele norme:
 - a) art. 7 alin. (17) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22.07.2004, potrivit căruia: Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin.(1) lit.a), b), d), f) și g) și art.15 alin.(1) lit.a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculază, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare.
 - b) pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.108 din 03.02.2005, potrivit căruia: Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la pct.12 lit.a)-c) și pct.37 lit.a) stabilite în conformitate cu prezentul Regulament, nu se recalculază, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare și în baza hotărârii judecătorești.
14. Totodată, instanța constată că, reprezentantul reclamantei consideră că, normele respective contravin art. 4, 7, 8, 16 din Constituția Republicii Moldova, art. 1, 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1, 2, 7, 8, din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

15. În acest context, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.
16. Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că, normele vizate de către reprezentantul reclamantei constituie obiect al controlului de constituționalitate.
17. De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către reprezentantul reclamantei, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.
18. Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului reclamantei și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (17) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22.07.2004 și a pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.108 din 03.02.2005.
19. În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea reprezentantului reclamantei de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

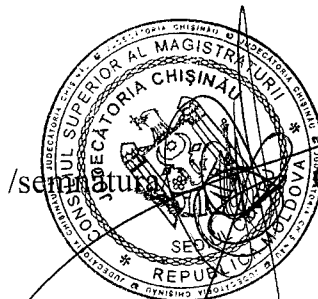
Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (17) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22.07.2004 și a pct. 89 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.108 din 03.02.2005.

Se suspendă procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Iamandii Vasile în interesele lui Popovici Natalia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sector Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, anularea deciziei, obligarea recalculării indemnizației de maternitate, încasarea sumei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, copia cererii de chemare în judecată, copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței,
Judecător
Copia identică originalului, judecător

/semnat de Constantin Roșca

INTEGRUM

BIROU ASOCIAȚ DE AVOCAȚI

Republica Moldova
mun. Chișinău
str. Vasile Alecsandri, 90
Cod Fiscal 43769017
GSM: (+373 69) 31 31 46
e-mail: baaintegrum@gmail.com

№ 30 din 06 martie 2017

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
mun. Chișinău, str. Bulgară, 43

Reclamant:

Popovici Natalia

IDNO 0992112377667

adresă de corespondență:

mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 37 ap. 4

reprezentată prin avocatul Iamandii Vasile
mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 90, et. 2

Pârât:

Casa Națională de Asigurări Sociale

mun. Chișinău,

str. Gheorghe Tudor, nr. 3

Intervenient accesoriu:

Casa Teritorială de Asigurări Sociale

sect. Centru, mun. Chișinău,

mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 87

DEMERS

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

1. *În fapt*, prin cererea de chemare în judecată, Reclamanta a solicitat anularea Deciziei privind stabilirea indemnizației de maternitate № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016 emisă de CTAS sect. Centru, mun. Chișinău, includerea la determinarea bazei de calcul a indemnizației de maternitate a întregului venitul asigurat, cu obligarea emiterii unei noi decizii în acest sens.

2. Prin referința depusă, Pârâta a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, argumentându-și poziția prin prevederile art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. 89 al Regulamentului nr. 108 din 03.03.2015, conform cărora: "*Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin.(1) lit.a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare.*"

3. Statul prin art. 47 al Constituției RM asigură dreptul la asistență și protecție socială. Astfel, art. 47 conferă valoare constituțională unuia dintre principiile de bază ale statului democratic, totodată stabilind că, dezvoltarea omului liber nu este problema lui personală sau a familiei lui, ci o componentă esențială a politicii de stat.

4. Potrivit art. 49 alin. (2) din Constituția RM, statul ocrotește **maternitatea** [...]. Protecția maternității constituie una din prerogativele Republicii Moldova, care se manifestă prin diverse măsuri de ocrotire a intereselor mamei și ale copilului, precum și prin măsuri speciale de protecție [...] prin apărarea juridică, prin sprijinul material și moral, acordat mamei și copilului, inclusiv concediul prenatal și cel postnatal ...

5. Este relevant faptul că, art. 50 alin. (1) al Constituției RM stabilește că, mama și copilul au dreptul la ajutor și **ocrotire specială** [...].

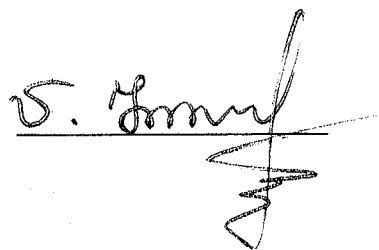
6. Pornind de la cele enunțate, considerăm că art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. 89 al Regulamentului nr. 108 din 03.03.2015 contravin prevederilor art. 47, 49, 50 din Constituția RM.

7. Edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției. Curtea Constituțională, având rolul de garant al supremației Constituției, devine garantul acestor drepturi și libertăți.

8. Drept urmare, conform prevederilor art. 12¹ Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

9. În baza celor relatate, a normelor de drept invocate, **solicităm** admiterea prezentului demers și inițierea procedurii de sesizare a Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. 89 al Regulamentului nr. 108 din 03.03.2015, cu emiterea unei încheieri în acest sens.

Reprezentantul Nataliei Popovici,
avocat,
Iamandii Vasile

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din
Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

44

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: Popovici **2. Prenume:** Natalia

3. Funcția: inspector-principal al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat

4. Adresa: mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, nr. 37, ap. 4

5. Tel./GSM: 069 261 709

6. Numele și prenumele reprezentantului:* Iamandii Vasile

7. Ocupația reprezentantului: avocat

8. Adresa reprezentantului: mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 90, et. 2

9. Tel. 069 313 146 **10. Fax** 022 009-113, **e-mail:** avocatiamandii@gmail.com

11.

* Mandatul avocatului este anexat la materialele dosarului.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Obeictul prezentei sesizări reprezintă controlul constituționalității normei de drept prevăzute la art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, conform căruia: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin.(1) lit.a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare”*; precum și prevederile pct. 89 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 108 din 03.02.2005, conform căruia: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la pct.12 lit. a)-c) și pct. 37 lit. a) stabilite în conformitate cu prezentul Regulament, nu se recalculează, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare și în baza hotărîrii judecătorești.”*

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

Pe rol la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător dl Constantin Roșca se află pricina civilă (dosar nr. 20-3-25341-18112016) la acțiunea Nataliei Popovici împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea indemnizației de maternitate, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău.

În fapt, la 28 iulie 2016 Popovici Natalia s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău, înregistrată sub nr. 2016/91/1/18059 prin care a solicitat stabilirea indemnizației de maternitate, anexând actele solicitate.

La 02 septembrie 2016 specialistul responsabil de primirea actelor i-a comunicat Nataliei Popovici că, în rezultatul examinării cererii depuse, la 10 august 2016 CTAS sect. Centru, mun. Chișinău a emis Decizia № 2016/91/1/20627 privind stabilirea indemnizației de maternitate, conform căreia i-a fost stabilită indemnizația de maternitate în mărime de 24638,58 lei.

Însă, la emiterea deciziei enunțate, CTAS sect. Centru, mun. Chișinău **nu a utilizat întreg venitul asigurat** din perioada ultimelor 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, stabilind incorect baza de calcul a indemnizației de maternitate și calculându-i eronat Nataliei Popovici indemnizația de maternitate în sumă de 24638,58 lei.

Astfel, la determinarea bazei de calcul a indemnizației de maternitate nu a fost utilizat tot venitul realizat pentru **luna a șasea anul 2016**, anume nu a fost inclusă suma în mărime de **8718 lei 42 bani**, precum și, nu a fost utilizat tot venitul realizat în **semestrul I anul 2016**, anume - suma în mărime de **3874 lei**, cu toate că, sumele respective sunt reflectate în Declarația REV-5 a persoanei asigurate Natalia Popovici, din care sume au fost calculate și **achitate contribuții** individuale de asigurări sociale.

Nefiind de acord cu mărimea indemnizației de maternitate stabilite, la 02 septembrie 2016 prin cererea cu numărul 7325 Natalia Popovici a solicitat copia dosarului personal de stabilire a indemnizației de maternitate.

La 05 septembrie 2016 prin scrisoarea cu numărul 9639 i-a fost eliberată copia dosarului personal de stabilire a indemnizației de maternitate, totodată, fiindu-i comunicată Decizia № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016 privind stabilirea indemnizației de maternitate în mărime de 24638,58 lei.

La 16 septembrie 2016 în vederea soluționării litigiului apărut pe cale extrajudiciară, Natalia Popovici a depus cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, prin care a solicitat anularea Deciziei № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016 privind stabilirea indemnizației de maternitate în mărime de 24638,58 lei și emiterea unei noi decizii în acest sens, cu includerea datelor existente în Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale la contul personal de asigurări sociale al Nataliei Popovici, anume, inclusiv sumele în mărime de 8718 lei 42 bani și 3874 lei.

Până la 15 noiembrie 2016 nu a parvenit nici un răspuns la cererea prealabilă depusă, din care motiv, Natalia Popovici a intervenit cu cerere în instanța de judecată.

Întru argumentarea motivelor invocate, a menționat că, potrivit art. 7 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și pct. 67 al Regulamentului nr. 108 din 03 februarie 2005 cu privire la condițiile de stabilire,

modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă - **baza de calcul** a indemnizațiilor de asigurări sociale [...] o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuții individuale de asigurări sociale, prevederi neglijate la emiterea deciziei contestate.

La caz, venitul mediu lunar asigurat cuprinde perioada cuprinsă între luna a **șaptea anul 2015 și luna a șasea anul 2016**, inclusiv.

Astfel, la determinarea bazei de calcul a indemnizației de maternitate, urma a fi utilizat tot venitul realizat pentru luna a șasea anul 2016, inclusiv suma în mărime de 8718 lei 42 bani, precum și, tot venitul realizat în semestrul I anul 2016, anume - suma în mărime de 3874 lei, sume care sunt reflectate în Declarația REV-5 a persoanei asigurate Natalia Popovici.

De altfel, la necesitate, CTAS sect. Centru, mun. Chișinău urma să verifice autenticitatea Declarația REV-5 prezentată de la locul de lucru, cu **sistarea** stabilirii indemnizației până la verificarea veridicității actelor prezentate și emiterea concluziei, fapt care nu a avut loc.

Întru dovedirea incorectitudinii determinării bazei de calcul a indemnizației de maternitate, Natalia Popovici a menționat următoarele:

- a) privind suma de **8718 lei 42 bani** – aceasta reprezintă venit realizat pentru perioada 01.06.2016 - 30.06.2016, categoria 101, perioadă inclusă în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.

Acest fapt este confirmat prin interpelarea IFPS nr. 26-13/1-28-85/7048 din 05.09.2016, prin care, totodată s-a solicitat și efectuarea corectării în Declarația persoanei asigurate forma REV-5 a Nataliei Popovici prezentată în luna iunie 2016, ce ține de corectarea perioadei în care i-au fost calculate venituri în sumă de 8718 lei 42 bani, anume din „24.07.2016-24.07.2016” în „01.06.2016-30.06.2016”, fiind depusă și modificarea Declarației persoanei asigurate forma REV-5.

- b) privind suma de **3874 lei** – aceasta reprezintă sporul pentru performanță colectivă funcționarilor publici de conducere și de execuție ai IFPS pentru semestrul I anul 2016, sumă care a fost inclusă în Declarația persoanei asigurate forma REV-5, cu categoria 143 (*persoană care a beneficiat de plăți cu caracter unic pe perioada concediului de maternitate*), care, la fel, din motive neclare, greșit nu a fost utilizată de CTAS sect. Centru, mun. Chișinău în stabilirea bazei de calcul a indemnizației de maternitate și la calcularea acesteia.

În fine, deoarece la determinarea bazei de calcul a indemnizației de maternitate **nu a fost utilizat venitul total asigurat realizat în ultimele 12 luni** calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, anume: sumele în mărime de 8718 lei 42 bani și de 3874 lei, din care au fost **calculate și achitate contribuții individuale** de asigurări sociale, Nataliei Popovici i-a fost determinată **eronat** baza de calcul a indemnizației de maternitate, și ca urmare, i-a fost calculată și achitată **incorect** indemnizația de maternitate în mărime de 24638,58 lei, ignorându-se corectitudinea stabilirii și calculării acesteia, prin ce au fost încălcate prevederile art. 7 al Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. pct. 67, 71 ale Regulamentului nr. 108 din 03.02.2005.

Drept urmare, reieșind din motivele și argumentele aduse în sprijinul acestora, Natalia Popovici a concluzionat că Decizia № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016 privind stabilirea indemnizației de maternitate în mărime de 24638,58 lei este una ilegală, fiind emisă cu încălcarea procedurii stabilite și

care urmează a fi anulată, or, angajatorul era obligat de a prezenta Declarația forma REV-5 a persoanei asigurate privind venitul realizat de către salariața Natalia Popovici în ultimele 12 luni, în corespundere cu legislația în vigoare, incluzând tot venitul asigurat obținut, iar faptul încălcării legislației de către angajator, nu poate și nici **nu trebuie să afecteze** drepturile asiguratului și a familiei acestuia, întrucât statul garantează dreptul la indemnizația de maternitate și stabilește prin mecanisme juridice protecția salariaților și a familiilor acestora.

Prin referința depusă, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, invocând în argumentarea poziției prevederile art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. 89 al Regulamentului nr. 108 din 03.02.2005, conform cărora: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin.(1) lit.a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare.”*

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

În opinia autorului prezentei Sesizări, atât prevederile art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, cât și prevederile pct. 89 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 108 din 03.02.2005 - contravin prevederilor art. 47, 49, 50 din Constituția RM.

În vederea argumentării celor invocate, menționăm următoarele:

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, aceasta stabilește dreptul la prestații de asigurări sociale pentru prevenirea, limitarea, înlăturarea riscurilor sociale și susținerea financiară a persoanelor îndreptățite a le primi, în cazul producerii unor astfel de riscuri. Iar, alin. (2) menționează că reglementările acesteia se aplică în cazul următoarelor riscuri sociale asigurate: îmbolnăvirea, **maternitatea**, creșterea copilului și decesul.

Prin art. 2 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22.07.2004, legiuitorul garantează dreptul la prestații de asigurări sociale, în condițiile prezentei legi, care se exercită prin sistemul public de asigurări sociale.

Iar, conform prevederilor art. 7 alin. (1) al aceleiași legi, baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a), b), d) și g) și art. 15 alin. (1) lit a) o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuții individuale de asigurări sociale.

Precum și, potrivit pct. 1 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 108 din 03.02.2005, **dreptul la indemnizații** pentru incapacitate temporară de muncă îl au asigurații sistemului public de asigurări sociale și șomerii/ele în perioada beneficierii de ajutor de șomaj, cu domiciliu sau reședință în Republica Moldova.

Iar, pct. 3 al Regulamentului nominalizat menționează că dreptul la indemnizații se confirmă prin certificat de concediu medical (în continuare – certificat medical), eliberat în modul aprobat de Guvern.

În speță, la survenirea riscului asigurat, Natalia Popovici fiind angajată pe parcursul unei perioade care depășete 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, aflându-se la evidență în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova, a prezentat Certificatul medical seria 01 nr. 2154462 din 25.07.2016, eliberat în modul aprobat de Guvern, ceia ce îi acordă dreptul să beneficieze de indemnizație de maternitate reieșind din prevederile art. 16 al Legii nr. 289 din 22.07.2004.

Drept urmare a cererii depuse la 28.07.2016, fără a verifica autenticitatea Declarației forma Rev-5 prezentate de la locul de lucru de bază - Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în caz de dubii privind autenticitatea acesteia, și fără a sista procedura de stabilire a indemnizației de maternitate, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru i-a calculat eronat conform Deciziei № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016 indemnizația de maternitate în mărime de 24638,58 lei.

La solicitarea Nataliei Popovici de a **anula** Decizia № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru a refuzat nemotivat, **invocând** prevederile art. 7 alin. (17) al

Legii nr. 289 din 22.07.2004 și pct. 89 al Regulamentului nr. 108 din 03.02.2005, conform cărora: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin.(1) lit.a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare.”*

Considerăm norma legală invocată de CNAS în agumentarea refuzului în anularea deciziei contestate contravine normei constituționale, după cum urmează:

Conform art. 47 alin. (1) din Constituția RM, statul este **obligat** să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Dreptul la prestații de asigurări sociale se circumscrie dreptului la protecție socială și este un drept esențialmente social. El se exercită prin sistemul public de asigurări sociale, care constă acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii și de prestații persoanelor asigurate contra riscurilor cauzate de pierderea capacității de muncă. Iar Constituția RM garantează persoanelor asigurate dreptul la prestații de asigurări sociale în caz de șomaj, boală [...] sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Astfel, dreptul la prestații de asigurări sociale se exercită prin sistemul public de asigurări sociale în cazul apariției riscurilor împotriva cărora persoana s-a asigurat prin achitarea unor contribuții, acestea fiind plătite de la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Iar, indemnizația de maternitate unică la nașterea copilului, prevăzută de Legea nr. 289 din 22.07.2004 este o formă de **protecție socială**, care se acordă persoanei care a născut, prevederi care sunt aplicabile situației *în speță*.

Precum și, potrivit art. 49 alin. (2) din Constituția RM, **statul ocrotește maternitatea**, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

Conform comentariului Constituției RM, norma constitutional menționată (art. 49) *“presupune că maternitatea este ocrotită și încurajată de stat și se bucură de respectul întregului popor. Maternitatea este, în esență, capacitatea femeilor de a îndeplini principala funcție biologică și socială – continuarea rasei umane. Protecția maternității constituie una din prerogativele Republicii Moldova, care se manifestă prin diverse măsuri de ocrotire a intereselor mamei și ale copilului, [...]; prin apărarea juridică, prin sprijinul material și moral, acordat mamei și copilului, inclusiv concediul prenatal și cel postnatal, precum și de concediile pentru îngrijirea copilului, cu menținerea salariului, alte înlesniri pentru femei gravide și mame.”*

Astfel, legiuitorul atât prin norma constituțională stabilește ocrotirea de către stat și societate a copilului, familiei și **maternității**, cât și prin norma legală, anume prin Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15.12.1994, potrivit căreia - ocrotirea de către stat și societate a copilului, familiei și **maternității** constituie în Republica Moldova o preocupare politică, socială și economică de **prim ordin**.

La caz, au relevanță și prevederile art. 50 alin. (1) din Constituția RM, conform căruia, mama și copilul au dreptul la **ajutor și ocrotire specială**.

Aceste norme constituționale, în coroborare cu prevederile Codului muncii referitoare la egalitatea în drepturi a salariaților, interzicerea discriminării pe criterii nelegate de calitățile profesionale ale

salariatului, dreptul la asigurare socială, impun statului obligația aplicării unui tratament egal al cetățenilor săi în domeniul securității și asigurării sociale.

La nivel intențional, **ocrotirea** maternității este prevăzută de Convenția cu privire la protecția maternității nr. 103 din 28.06.1952, care, prin articolul 3 paragraful 1 stabilește că, "*femeia față de care se aplică Convenția va avea dreptul la un concediu de maternitate care i se va oferi în baza prezentării unui certificat medical care stabilește data prezumtivă a nașterii.*"

Articolul 4 paragraful 2 al Convenției nr. 103 din 28.06.1952, menționează că "*ratele beneficiilor pecuniare vor fi fixate de legile și reglementările naționale astfel încât să asigure beneficii suficiente pentru întreținerea integrală și sănătoasă a sa și a copilului său în conformitate cu standardele decente de trai.*"

Iar paragraful 4 stabilește că "**Beneficiile pecuniare și medicale vor fi acordate prin asigurări sociale obligatorii sau prin fonduri publice; în orice caz, acestea vor fi acordate ca drept tuturor femeilor care se conformează condițiilor prevăzute.**"

Precum și, Declarația Universală a Drepturilor Omului în art. 25/2 statuează că, orice persoană are **dreptul la asigurare** în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență ca urmare a unor împrejurări independente de voința sa.

Acelaș sens se desprinde și din normele Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și Cartei Sociale Europene, la care Republica Moldova este parte.

Conform Pactului: "Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitatea socială, inclusiv **asigurări sociale**" (art. 9) și conform Cartei: "Orice persoană lipsită de resurse suficiente are dreptul la **asistență socială și medicală**" (partea I pct. 13).

În speță, Natalia Popovici s-a conformat prevederilor Legii nr. 289 din 22.07.2004 și Regulamentului nr. 108 din 03.02.2005 și ca urmare, ultima este în drept de a beneficia de prevederile acestora, inclusiv ce ține de cuantumul indemnizației de maternitate spre calcul și achitare reieșind din **baza de calcul a indemnizației de maternitate determinată din venitul total realizat** în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, și nu din venitul parțial, așa cum incorect i-a fost determinată, iar refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru în anularea Deciziei № 2016/91/1/20627 din 10 august 2016, care are la bază un calcul eronat, este unul ilegal.

De altfel, potrivit prevederilor Regulamentului nr. 108 din 03 februarie 2005, în cazul în care este necesară verificarea autenticității Declarației Rev-5 prezentate de la locul de lucru de bază sau de la locul de lucru prin cumul, stabilirea indemnizației se sistează până la verificarea veridicității actelor prezentate și emiterea concluziei.

Astfel, legislația prevede că angajatorul este obligat de a prezenta Declarația forma Rev-5 în privința salariatului respectiv, și ca urmare, responsabilitatea și obligația survenind în temeiul legii și fiind pusă pe seama celui care angajează, iar pentru prezentarea informației fragmentate **nu poate** răspunde salariatul și nici familia acestuia.

Prin urmare, angajatorul este obligat de a prezenta Declarația forma Rev-5 autentică în privința Nataliei Popovici, în corespundere cu legislația în vigoare, iar faptul existenței pretenției încălcări a legislației de către angajator nu poate și nici **nu trebuie** să afecteze drepturile asiguratului și a familiei acestora, întrucât statul **garantează** dreptul la indemnizații de maternitate și stabilește prin mecanisme juridice protecția salariaților și a familiilor acestora.

58

În concluzie, reieșind din cele expuse, suntem îndreptățiți să conchidem că, norma de drept prevăzută la art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, potrivit căreia: *“indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare”*; precum și prevederile pct. 89 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 108 din 03.02.2005, conform căruia: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la pct. 12 lit. a)-c) și pct. 37 lit.a) stabilite în conformitate cu prezentul Regulament, nu se recalculează, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare și în baza hotărârii judecătorești.”* – **contravin** prevederilor art. 47, 49, 50 din Constituția RM.

Întrucât, prin instituirea interdicției de a recalcula indemnizațiile de asigurări sociale, **se încalcă** dreptul persoanei asigurate de a beneficia de indemnizația respectivă spre calcul și achitare în cuantumul și modalitatea prevăzută de Legea nr. 289 din 22.07.2004 și Regulamentul nr. 108 din 03.02.2005, **atentându-se** astfel la maternitate, situație inadmisibilă, și drept consecință, având loc **diminuarea** dreptului la protecție socială.

Or, necesitatea de a recalcula indemnizațiile de asigurări sociale pot fi dictate de erorile de calcul admise atât de factorul uman, cât și de programele de evidență și calcul.

De altfel, conform teoriei generale a dreptului și actelor juridice naționale și internaționale în vigoare, nimeni **nu poate** fi privat de un drept dobândit prin lege.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

În baza argumentelor expuse, solicităm condescendent Înaltei Curți, admiterea prezentei Sesizări și recunoașterea neconstituționalității prevederilor art. 7 alin. (17) al Legii nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, potrivit căruia: *“indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a), b), d), f) și g) și art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor legate de modificarea legislației privind modul de salarizare”*; precum și, pct. 89 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 108 din 03.02.2005, conform căruia: *“Indemnizațiile de asigurări sociale prevăzute la pct. 12 lit. a)-c) și pct. 37 lit.a) stabilite în conformitate cu prezentul Regulament, nu se recalculează, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare și în baza hotărârii judecătorești.”*, întrucât sunt în contradicție cu prevederile art. 47, 49, 50 din Constituția Republicii Moldova.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar excepția de neconstituționalitate fiind un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale, constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor, pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției.

Astfel, întrucât Curtea Constituțională, având rolul de garant al supremației Constituției, devine garantul acestor drepturi și libertăți, iar prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanța de judecată, ridicăm prezenta excepție de neconstituționalitate.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

Toate actele care confirmă cele indicate în prezenta Sesizare sunt atașate la cererea de chemare în instanța de contencios administrativ depusă la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18.

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data 06 martie 2017,

Reprezentantul Nataliei Popovici,
avocat,
Iamandii Vasile

I. Vasile

A circular professional seal of the Moldovan Bar Association. The outer ring contains the text "UNIUNEA AVOCATILOR" at the top and "REPUBLICA MOLDOVA" at the bottom. The inner ring contains "LICENȚĂ NR. 2465". The center of the seal contains the text "AVOCAT" and "IAMANDII VASILE". A handwritten signature is written over the seal.